

Maa-ainelain 14 §:n mukaisen määräyksen asettaminen

Pohjoisen Keski-Suomen ympäristölautakunta 10.12.2025 § 94

Pohjoisen Keski-Suomen ympäristölautakunnan käsittely 10.12.2025 § 94:

Päätös maa-ainesten ottamistoiminnan keskeyttämisestä / Koiraharjun sora-alue 729-413-17-47, Saarijärvi

Maa-ainesten ottoalueella, joka sijaitsee kiinteistöllä Koiraharjun sora-alue 729-413-17-47, Saarijärvi, on havaittu, että maa-aineksia on otettu ottosuunnitelman mukaisen alueen ulkopuolelta. Alueella on Saarijärven kaupungin ympäristösihteerin päätöksellään 16.5.2016 § 2 myöntämä lupa maa-ainesten ottamiseen.

Ympäristösihteerin on käynyt alueella tarkastuksella 5.11.2025. Tarkastuksella on voitu todeta, että ottamistoimintaa on tehty ottosuunnitelman vastaisesti ottoalueen rajojen ulkopuolisilta alueilta. Tarkastuksella ei ole voitu arvioida oikeudetta otetun maa-aineksen määrää. Ottamistoimintaa on alueella ollut viimeksi vuonna 2022, jolloin ilmakuvatarkastelun perusteella myös ylitys on todennäköisesti tapahtunut. Toiminnanharjoittajalta on pyydetty selvitystä ottoalueen ulkopuolelta otetun aineksen määrästä määräajalla 30.1.2026.

Oheismateriaali:

- Sijaintikartta
- Tarkastusmuistio 5.11.2025 (sähköpostitse)
- Ilmakuvat koiraharjun sora-alueelta 2022 ja 2024 (esitettiin kokouksessa).

Lisätiedot: Ympäristösihteerin Ilari Patamaa, puh. 044 4598 390

Päätösehdotus

Ympäristöpalvelujen palvelualuejohtaja:

Ympäristölautakunta päättää keskeyttää maa-ainesten ottamisen (lupapäätös Saarijärven kaupungin ympäristösihteerin 16.05.2016 § 2) kiinteistöllä Koiraharjun sora-alue 729-413-17-47, Saarijärvi. Keskeyttäminen koskee myös alueella sijaitsevia, jo otettuja varastokasoja. Päätös on voimassa siihen saakka, kunnes ottoalueen ylityksestä on saatu selvitys ja ottoalueen ylittämisen korjaamiseksi tehtävistä toimita määrätty.

Perustelut

Koska ottamista on alueella toteutettu ottosuunnitelman mukaisen ottoalueen ulkopuolelta, on ottaminen keskeytetty lupa-alueella. Alueella on laiminlyöty ottosuunnitelman noudattaminen, jolloin maa-ainelain 15 §:n mukaisesti ottaminen voidaan keskeyttää. Määräys ottamisen keskeyttämisestä on ulotettu koskemaan alueelta jo otettujen maa-ainesten varastokasoja. Ottamisen keskeyttäminen on alueella tarpeen, jotta voidaan selvittää ottoalueen ylityksen laajuus, sekä tarvittavat korjaustoimet. Alueella olevien valmiiden varastokasojen käyttö on keskeytetty, koska on mahdollista, että aineksia joudutaan hyödyntämään alueen palauttamiseksi luvan mukaiseen tilaan.

Päätöksen maksullisuus

Päätöksestä peritään maa-ainestaksan 6.1 kohdan mukaisesti valvontaviranomaisen tai sen määräämän viranhaltijan tekemästä maa-ainesten oton keskeyttämispäätöksestä 290 €.

Sovelletut oikeusohjeet:

Maa-ainoslaki 555/1981 § 4b, 14, 15

Ympäristölautakunnan maa-ainestaksa 4.3.2025 § 10

Muutoksenhaku:

Tähän päätökseen saa hakea valittamalla muutosta hallintotuomioistuimelta noudattaen, mitä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään. Päätökseen liitetään valitusosoitus

Päätös	Hyväksyttiin. Lisäksi lautakunta merkitsi tiedoksi [REDACTED]:ltä 9.12.2025 saapuneen kirjeen.
Muutoksenhaku	Hallintovalitus
Toimenpiteet	Ote luvanhaltija (todisteellinen tiedoksianto)

- - -

Pohjoisen Keski-Suomen ympäristölautakunta 28.04.2026 § 33
432/11.01.00.01/2025

Pohjoisen Keski-Suomen ympäristölautakunta on päätöksellä 10.12.2025 § 94 keskeyttänyt maa-aineksen ottamisen kiinteistöllä Koiraharjun sora-alue 729-413-17-47, Saarijärvi. Toiminnalle on Saarijärven kaupungin ympäristösihteerin päätöksellään 16.5.2016 § 2 myöntämä lupa maa-ainesten ottamiseen.

Luvanhaltijalta on pyydetty selvitystä asiassa 5.11.2025, 23.1.2026 ja 26.2.2026. Saatujen selvitysten perusteella maa-ainesta on otettu 0,95 hehtaarin alueelta maa-ainesluvassa myönnetyn ottoalueen ulkopuolelta. Tältä alueelta otetun maa-aineksen määrä on 8 500 m³ ktr. Lisäksi luvalliselta ottoalueelta on otettu ylisyvään maa-aineksia 0,34 hehtaarin alueelta. Tältä alueelta otetun maa-aineksen määrä on 6 700 m³ ktr. Lainvastaisesti ja luvanvastaisesti alueelta on otettu maa-aineksia yhteensä 15 200 m³ ktr.

Ottomäärää koskevat tiedot ovat ristiriitaisia. Luvanhaltijalta on saatu seuraavia tietoja:

- 21.1.2026: ottomäärä vuosina 2016-2026 noin 48 000 m³ ktr
- 21.1.2026: alueelta otettu vuosina 2016-2026 noin 28 000 m³ ktr eli ottomäärää jäljellä noin 27 000 m³ ktr
- 30.1.2026: Ylisyvään otetulta alueelta on otettu 6 700 m³ ktr ja lupa-alueen ulkopuolelta 8 500 m³ ktr (yhteensä 15 200 m³ ktr).
- 19.3.2026: Lupa-alueelta on otettu 38 000 m³ ktr eli lupa-alueella jäljellä 17 000 m³ ktr.

NOTTO-järjestelmässä olevien tietojen mukaan luvassa olevaa ottomäärää on jäljellä 13 000 k-m³. Ottomäärä on ollut vuonna 2016 ja 2017 3000 m³, vuonna 2018 4000 m³, vuonna 2019 4000 m³ tai 8801,07 tn, vuonna 2020 4000 m³ tai 9459,91 tn, vuonna 2021 4000 m³ tai 8793,60 tn ja vuonna 2022 20000 m³.

Maa-ainesluvassa vaaditun vakuuden on asettanut [REDACTED] ja vakuus on osoitettu Saarijärven kaupungille. Vakuuden edunsaajan tulee olla Pohjoisen Keski-Suomen ympäristölautakunnalle. Luvanhaltijaa on kehoitettu päivittämään vakuus. Uutta vakuutta ei kuitenkaan ole asetettu.

Asian käsittely

Luvanhaltijaa on kuultu määräyksen ja tehosteen asettamisesta 2.4.-9.4.2026.

Toimivaltainen viranomainen

Maa-aineslain 14 §:n mukaan lain noudattamista valvoo kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annetussa laissa tarkoitettu kunnan ympäristönsuojeluviranomainen. Pohjoisen Keski-Suomen ympäristölautakunta toimii Saarijärven kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisena.

Viitasaaren kaupungin hallintosäännön mukaisesti Pohjoisen Keski-Suomen ympäristölautakunta päättää palvelualueeseensa kuuluvien lakien mukaisten pakkotoimien asettamisesta ja teettämisestä.

Oheismateriaali (sähköpostitse):

- Selvityspyynnöt ja saadut vastineet
- Asianosaisen kuuleminen

Lisätiedot: vt. ympäristösihteeri Saara Lind, puh. 040 356 6247 ja ympäristöpalvelujen palvelualuejohtaja Sari Flyktman, puh. 044 459 7385

Päätösehdotus

Ympäristöpalvelujen palvelualuejohtaja:

1. Ympäristölautakunta antaa [REDACTED] lle maa-aineslain 14 § mukaisen määräyksen lainvastaisen ja luvanvastaisen ottamisen ennallistamiseksi ja luvan edellyttämän vakuuden asettamiseksi.

Määräykset ovat seuraavat:

- A. Luvanvastainen ja lainvastainen ottaminen tulee ennallistaa.
    - a. Ennallistamistoimet tulee olla tehtynä 30.6.2026 mennessä
  - B. [REDACTED] n tulee asettaa maa-ainesluvan edellyttämä vakuus ennen ottamisen aloittamista. Edunsaajan tulee olla Pohjoisen Keski-Suomen ympäristölautakunta. Vakuuden tulee olla voimassa siihen saakka, kunnes kaikki luvan tai sen määräysten edellyttämien toimenpiteiden toteutus on lopputarkastuksessa hyväksytty.
    - a. Vakuus tulee olla asetettuna ennen maa-ainesten ottamisen jatkamista.
2. Ympäristölautakunta päättää purkaa osittain maa-ainesten ottamista koskevan keskeyttämispäätöksen (10.12.2025 § 94) kiinteistöllä Koiraharjun sora-alue 729-413-17-47 Saarijärvi. Tällä päätöksellä sallitaan seuraavien toimenpiteiden suorittaminen lupa-alueen maisemointiin ja ennallistamiseen:
    - A. Maa-ainesten ottaminen luvanmukaiselta ottoalueelta, kuitenkin enintään 17 000 m³ verran. Alueen korkotietojen perusteella maa-aineksen ottaminen tulee kohdistaa pohjavesialtaaksi suunniteltuun osaan. Altaan kaivaminen tulee aloittaa ottoalueen itäpuolelta, jossa vesi jo nyt lammikoituu. Altaan kaivuussa ottaminen tulee ulottaa luvanmukaisesti ottotasoon 177.5 m. Luvanhaltija on

ottamissuunnitelmassa todennut, että soran ottaminen on ulotettava vähintään 3 m vesipinnan alapuolelle, jotta vesialtasiin tulee riittävästi syvyyttä.

a. Maa-aineksen tulee olla otettuna luvan päättymispäivään 17.5.2026 mennessä

B. Ottamisessa ja maisemoinnissa tulee noudattaa maa-ainesluvan lupamääräyksiä.

Perustelut

Maa-aineslain 14 §:n mukaan ”jos ainesten ottamiseen ryhdytään vastoin tämän lain tai sen nojalla annettuja säännöksiä taikka muutoin laiminlyödään niiden mukaisten velvollisuuksien täyttäminen, valvontaviranomaisen on velvoitettava asianomainen noudattamaan säännöksiä, poistamaan tai muuttamaan tehdyn työn vaikutukset taikka palauttamaan vallinnut olotila ja täyttämään velvollisuutensa sakon uhalla tai sillä uhalla, että tekemättä jätetty suoritetaan laiminlyöjän kustannuksella. Jos virhe on vähäinen, voidaan toimenpiteisiin olla ryhtymättä.”

Saatujen selvitysten perusteella maa-aineksia on otettu lainvastaisesti lupa-alueen ulkopuolelta ja luvanvastaisesti ottamalla maa-aineksia ylisyvään lupa-alueelta. Valvontaviranomainen on antamallaan määräyksellä velvoittanut luvanhaltijaa palauttamaan vallinnut olotila. Määräyksen tehosteeksi ei ole asetettu uhkasakkolain mukaista uhkasakkoa tai teettämisuuhkaa. Maa-aineslupa päättyy 17.5.2026 eikä maa-aineksia voida ottaa ilman voimassa olevaa maa-aineslupaa. Teettämisuhan täytäntöönpanosta tai uhkasakon tuomitsemista ei ehdittäisi päättämään tässä aikataulussa. Luvanhaltijalla on mahdollisuus ottaa ennallistamisessa ja maisemoinnissa tarvittavat maa-ainekset luvan voimassaolon aikana.

Maa-aineslain 12 §:n mukaan ”lupaviranomainen voi määrätä, että ennen ainesten ottamista hakijan on annettava hyväksyttävä vakuus 11 §:n nojalla määrättyjen toimenpiteiden suorittamisesta.” Valtioneuvoston asetuksen maa-ainesten ottamisesta 8 §:n mukaan ”maa-aineslain 12 §:n nojalla määrätyn vakuuden tulee olla voimassa siihen saakka, kunnes kaikki luvan tai sen määräysten edellyttämien toimenpiteiden toteutus on lopputarkastuksessa hyväksytty.” Maa-ainesluvan lupamääräyksen 9 mukaisesti hakijan on asetettava 3000 € vakuus MAL 11 §:n nojalla määrättyjen toimenpiteiden suorittamiseksi. Nykyisen vakuudenasettajan ja maa-ainesluvan luvanhaltijan välillä ei ole sopimusta maa-ainesluvan tai siihen kuuluvien vastuiden siirtämisestä. Näin ollen luvanhaltija on vastuussa maa-ainesluvan noudattamisesta mukaan lukien luvan edellyttämän vakuuden asettamisesta.

Ympäristölautakunnan asettaman määräyksen toteuttamisen aikataulu on nopea. Vaikka aika työn tekemiseen on lyhyt, luvanhaltija on ollut vuodesta 2016 tietoinen hänelle myönnetyn maa-ainesluvan ottoalueesta ja alimmasta ottotasosta ja muista lupamääräyksistä. Luvanhaltija on vastuussa luvan noudattamisesta.

Pohjoisen Keski-Suomen ympäristölautakunta on tehnyt päätöksen maa-ainesluvan 15 § mukaisen ottamisen keskeyttämisestä. Muuttamalla keskeyttämisspätöstä luvanhaltijan on mahdollista toteuttaa ne toimenpiteet, joita edellytetään alueen vallinneen olotilan palauttamiseksi ja luvassa edellytettyjen maisemointitöiden tekemiseksi.

Määräyksen noudattaminen muutoksenhausta huolimatta

Päätöstä on noudatettava ennen kuin se on saanut lainvoiman.
Valitusviranomainen voi kuitenkin kieltää päätöksen täytäntöönpanon.

Päätöksen maksullisuus

Päätöksestä ei peritä maksua

Sovellettu lainsäädäntö

Maa-aineslaki (555/1981): 12, 14, 15, 21 §

Valtioneuvoston asetus maa-ainesten ottamisesta (926/2005): 8 §

Hallintolaki (423/2003): 34, 36 §

Viitasaaren kaupungin hallintosääntö 26.5.2025 § 25

Maa-ainestaksa 4.3.2025 § 10

Muutoksenhaku:

Tähän päätökseen saa hakea valittamalla muutosta hallintotuomioistuimelta noudattaen, mitä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään. Päätökseen liitetään valitusosoitus.

Päätös	Hyväksyttiin.
Muutoksenhaku	Hallintovalitus
Toimenpiteet	Ote luvanhaltija (todisteellinen tiedoksianto)